

นิวนอร์มัลในการพัฒนาเด็กตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562

วิญญู บุญลอย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญของการมีพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหลักการแนวคิดต่าง ๆ 2) เพื่อสังเคราะห์แนวทางนิวนอร์มัลในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 การพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยกลไกต่าง ๆ มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของเด็กปฐมวัยในประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโลกหลังจากการระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสังคมในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยนั้น จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก ซึ่งถูกกำหนดเรื่องนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะโดยตรงสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาในระบบเป็นหลักสำคัญแล้ว การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจะเป็นการช่วยเติมเต็มทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ให้ตรงกับความต้องการของเด็กปฐมวัยด้วยเช่นกัน จากการสังเคราะห์จึงได้แนวทางนิวนอร์มัลในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 4 แนวทางดังนี้ คือ 1) ด้านการเรียนรู้ในทุกมิติการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย 2) ด้านการช่วยเหลือเด็กปฐมวัยในสถานการณ์ฉุกเฉิน 3) ด้านนวัตกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ช่วยเร่งความก้าวหน้าสำหรับเด็ก เช่น ในเรื่องหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนที่มีความสำคัญอย่างมากสำหรับเด็กปฐมวัย และ 4) ด้านการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาเด็กปฐมวัยในรูปแบบใหม่ภายใต้หลักคิดของภาครัฐร่วมกับภาคเอกชน

คำสำคัญ: นิวนอร์มัล การพัฒนาเด็กปฐมวัย พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562

The New Normal in Childhood Develops under the Early Childhood Development Act B.E. 2562

Waiwoot Boonloy

Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University

Abstract

This academic article proposes to discuss two main issues as follows: 1) to analyze the importance of having the Early Child Development Act B.E. 2562 and related laws as well as various concepts and concepts; and 2) to synthesize the normal approach for early childhood development under the Early Childhood Development Act B.E. 2562. Implementation of various mechanisms to support early childhood early childhood development is very important to early childhood education in Thailand. Due to global changes after the outbreak of Covid-19 virus, education and society have been affected in all aspects as well as in the area of human resource development at all ages. Therefore, it is very important that the Ministry of Education, Ministry of Social Development and Human Security, and related agencies in both government and private sectors cooperate and take action to promote and provide supports to early childhood development. As has been made clear in this regard, it has been prescribed in Constitution Act B.E. 2560, the National Education Act B.E. 2542 and the Early Childhood Development Act B.E. 2562, which considered a direct specific law concerning young children. Furthermore, in order to systematically promote the advancement of education, more supports on non-formal and informal education could also help raising skills, knowledge and understanding to meet the needs of preschool children as well. From the synthesis, a recommended new normal approach of early childhood development according to the Early Child Development Act B.E. 2562 could be implemented in 4 aspects as follows: 1) provision of instruction concerning all dimensions of educational management for preschool children; 2) provision of supports to young children in emergency situations; 3) development of innovation to accelerates progress for young children such as in the curriculum, teaching and learning media which are very important for young children; and 4) interdisciplinary integration for promotion and support under the concept of government together with the private sector, then new forms of early childhood development could also be implemented.

Keywords: New Normal, Early Childhood Development, the Early Childhood Development Act B.E. 2562

Received: 13 August 2020

Revised: 19 April 2021

Accepted: 27 April 2021

บทนำ

เนื่องด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้นมีหลายฉบับ ประกอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติที่มีความสำคัญหลัก ๆ ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2562 ที่ประกาศใช้ เป็นต้น ในส่วนการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยกลไกต่าง ๆ มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของเด็กปฐมวัยในประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโลกหลังจากการระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสังคมในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยนั้น จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องให้การส่งเสริมและให้การสนับสนุนต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก ซึ่งถูกกำหนดเรื่องนี้ตามไว้ในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะโดยตรงสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาในระบบเป็นหลักสำคัญแล้ว การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัยจะเป็นการช่วยเติมเต็มในด้าน ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ให้ตรงกับความต้องการของเด็กปฐมวัย

ดังนั้น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงมีความสำคัญ เพื่อเป็นกลไกและเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการทำงานในเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยกลไกต่างๆ ซึ่งการบูรณาการและแนวคิดการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยแนวทางนิวนอร์มัลในการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพต่อประเทศไทยต่อไป

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ความสำคัญของการมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดและสาระสำคัญดังนี้

1. การส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์การระหว่างประเทศ

องค์การยูนิเซฟ หรือ Unicef เป็นองค์การที่มีหน้าที่ดูแลเด็กและเยาวชนทั่วโลกมีหน้าที่ปกป้องสิทธิและชีวิตเด็กให้มีชีวิตรอดจากภัยก่อการร้ายและช่วยเหลือด้านการศึกษาของเด็กให้สามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพจากเด็กปฐมวัยไปสู่วัยรุ่นและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (Unicef, 2020) โดยองค์การยูนิเซฟมีบทบาทหลักสี่ประการ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง การป้องกันและรวมถึงเรื่องต่าง ๆ ของเด็ก โดยเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะเติบโตไปอย่างปลอดภัยและครอบคลุมถึงสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยด้วย ซึ่งยูนิเซฟมีนโยบายในการทำงาน

ร่วมกับกลุ่มเครือข่ายด้วยการส่งเสริมนโยบายต่าง ๆ เพื่อสู่การเข้าถึงการบริการและการป้องกันกับเด็กทุกคน เช่น การพัฒนาในช่วงวัยรุ่น การพัฒนาพื้นฐานของเด็ก การสื่อสารและการพัฒนาความเท่าเทียมทางเพศ การป้องกันและปกป้องเด็ก เด็กกับความพิการ และสิ่งแวดล้อมและสภาพการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศของโลก

ประการที่สอง ความอยู่รอดของเด็กหรือการมีชีวิตรอดของเด็ก โดยเด็กทุกคนมีสิทธิที่มีชีวิตรอดและมีการเจริญเติบโต ซึ่งยูนิเซฟได้ช่วยเหลือทำให้การตายของเด็กในทั่วโลกนั้นลดลงด้วยการทำงานที่ได้เข้าไปถึงเด็กที่ส่วนมากมีความอ่อนแอในทุก ๆ ที่ ได้แก่ การพัฒนาเด็กปฐมวัย โรคเอดส์ คุณค่าทางโภชนาการ สุขภาพ การก่อกวนมีดุมกัน ความสะอาดในเรื่องน้ำ สุขอนามัยและสุขลักษณะ

ประการที่สาม ด้านการศึกษา โดยเด็กทุกคนมีสิทธิในการเรียนรู้ ยูนิเซฟได้สนับสนุนในการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกันทั่วโลกสำหรับเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย โดยเฉพาะเด็กที่ได้รับอันตรายหรือถูกทิ้งและขาดการดูแล ประกอบด้วยเรื่องดังนี้ เด็กกับความพิการ การศึกษาความเท่าเทียมทางเพศ การพัฒนาเด็กปฐมวัย การศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน และนวัตกรรมในการศึกษา

ประการที่สี่ ด้านนโยบายด้านสังคม โดยเด็กทุกคนได้รับความเท่าเทียมในชีวิต ด้วยการทำงานที่จะช่วยลดความยากจนของเด็กและป้องกันเด็กหญิงและเด็กชาย การให้ความช่วยเหลือการเข้าถึงเด็กในสถานการณ์ฉุกเฉิน ด้านมนุษยธรรมและความเท่าเทียมกันในทางเพศ โดยเด็กหญิงทุกคนมีสิทธิในการเข้าถึงได้ตามศักยภาพ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ รวมทั้งด้านนวัตกรรมสำหรับเด็ก โดยการขับเคลื่อนให้เกิดผลขึ้นต่อเด็กทุกคน ด้วยการทำงานกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหา สร้างความคิดริเริ่มในเชิงสร้างสรรค์

โดยสรุปจากบทบาทขององค์การยูนิเซฟที่ให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนเป็นหลักตามพันธกิจขององค์การ จะเห็นได้ว่าเรื่องที่สำคัญสำหรับเด็กและเยาวชนนั้น ได้แก่ เรื่องสิทธิพื้นฐานต่าง ๆ ที่เด็กต้องได้รับ เช่น 1) สิทธิในการป้องกันและปกป้องเด็ก 2) ความอยู่รอดของเด็ก 3) ความเท่าเทียมกันในทางเพศ 4) สิทธิด้านการศึกษาในการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน 5) นโยบายด้านสังคมเพื่อลดความยากจนของเด็ก 6) การเข้าถึงเด็กในภาวะฉุกเฉินในการให้ความช่วยเหลือ 7) สิทธิในการเติบโตตามศักยภาพของเด็ก โดยเฉพาะเด็กผู้หญิง และ 8) นวัตกรรมสำหรับเด็ก เป็นต้น ซึ่งเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่มีมองถึงการสนับสนุนและช่วยเหลือในภาพรวมของโลก ซึ่งจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนของโลกในปัจจุบันและในอนาคตอย่างต่อเนื่องด้วยการขับเคลื่อนขององค์การยูนิเซฟและภาคส่วนต่าง ๆ ที่ได้ให้ความร่วมมือและการช่วยเหลือ

2. การศึกษาของเด็กปฐมวัย

ในส่วนของการศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education) ได้มีการให้ความหมายไว้เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจดังนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555, น. 78) การศึกษาปฐมวัย คือ รูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในช่วงอายุประมาณ 2 ขวบครึ่งถึง 7 ขวบ โดยการจัดประสบการณ์ กิจกรรม สิ่งแวดล้อม และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัยทั้งด้านสุขภาพกาย จิตใจ อารมณ์ บุคลิกภาพ การปรับตัวทางสังคม และคุณธรรม จริยธรรม นอกจากนี้ ยังหมายถึงการอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและบริการต่าง ๆ ที่รัฐและเอกชนจัดให้เด็ก

นอกจากนี้ ยังมีการเรียนรู้ (Learning) ที่เป็นสิ่งสำคัญอย่างมากสำหรับเด็กในช่วงวัยนี้ ซึ่งการเรียนรู้คือ กระบวนการหรือวิธีการเรียนรู้ที่บุคคลใช้ในการสร้างความหมายของข้อมูลและสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่รับเข้ามาทางประสาทสัมผัส ให้เกิดเป็นความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ความรู้สึก และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ จากประสบการณ์และการฝึกหัดอบรมป้อนนิสัย ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555, น. 324)

สำหรับการศึกษาตามอัธยาศัย คือ รูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม สื่อ หรือเครือข่ายการเรียนรู้อื่น ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555, น. 282)

เมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดการศึกษาปฐมวัยในระบบโรงเรียนโดยตรงแล้ว ยังมีการศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ที่เข้ามาช่วยส่งเสริมให้มีการจัดที่หลากหลาย เนื่องจากในช่วงวัยนี้เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และมีความอิสระที่จะค้นคว้าในการทำกิจกรรมตามอัธยาศัยเป็นอย่างมาก

3. สารบัญญัติของกฎหมายกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ระบุไว้ในเรื่องหน้าที่ของรัฐในการศึกษา ดังนี้ หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2560, น. 14-15) ตามมาตรา 54 ของรัฐธรรมนูญได้กำหนดประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับเด็กไว้ดังนี้ 1) รัฐต้องจัดการศึกษา โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตั้งแต่อนุบาล 1 จนจบการศึกษาภาคบังคับ (ม.3) เป็นระยะเวลาทั้งหมด 12 ปี 2) รัฐต้องจัดการพัฒนาเด็กเล็กอย่างน้อยตั้งแต่ 2 ขวบจนถึงเข้าอนุบาลได้รับการดูแลและพัฒนา ร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และสติปัญญา ก่อนเข้ารับการศึกษา โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) รัฐต้องจัดการศึกษาให้กับประชาชนตามความต้องการในระบบต่าง ๆ ได้แก่ ทั้งในระบบ นอกโรงเรียน และตามอัธยาศัย รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ 4) ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาหรือให้ประชาชนได้รับการศึกษา โดยที่รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน และ 5) ให้มีจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู

3.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่สำคัญมีดังนี้ 1) ความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่ได้ให้ความสำคัญโดยยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตสำหรับประชาชน การมีส่วนร่วมของสังคม และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง 2) สิทธิของบุคคล สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา จัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพไม่เก็บค่าใช้จ่าย 3) ระบบการศึกษา โดยการจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 4) แนวการจัดการศึกษาที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน คือ บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน สถานศึกษา สถานประกอบการ และสถาบัน องค์กรต่าง ๆ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2542, น. 4-7)

3.3 พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายหลักของการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีมาจากการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 10/2562 เป็นพิเศษ เมื่อวันศุกร์ที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562 ลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ต่อมาได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2562 สำหรับประเด็นสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้มีดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2563, น. 5-16) มีจำนวนทั้งหมด 31 มาตรา 4 หมวด และเมื่อได้พิจารณาแล้วพบว่า มีหน่วยงานที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย โดยหน่วยงานทั้งหมดเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ส่วนที่หนึ่ง ตามมาตรา 3 ได้ระบุถึง นิยาม ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ไว้คือ 1) เด็กปฐมวัย คือ เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึงเด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา 2) การพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ การดูแล การพัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ดูแลเด็กปฐมวัย 3) ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย คือ บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย 4) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ สถานรับเลี้ยงเด็กและสถานสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก และ 5) การมีคณะกรรมการที่มีชื่อเรียกว่า คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ส่วนที่สอง ว่าด้วยบททั่วไปตั้งแต่มาตรา 5 จนถึงมาตรา 8 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ คือ 1) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี 2) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัย และได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด 3) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีรอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ

2. การให้หน่วยงานของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องเข้ามามีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

3. บทบาทหน้าที่ของบิดา มารดาและผู้ปกครองมีหน้าที่ในการจัดให้เด็กได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4. การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย

ส่วนที่สาม ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่มาตรา 9 จนถึงมาตรา 18 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวนทั้งหมด 20 คน คณะกรรมการฯ มี 18 คน ผู้ช่วยเลขานุการ 2 คน ประกอบด้วย 1) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่มอบหมายเป็นประธานกรรมการ 2) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 8 คน ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย 3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน แต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี ซึ่งมี

ความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวน 6 คน เฉพาะ 2 คน ที่ต้องมาจากการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจากภาครัฐและภาคเอกชนอย่างละหนึ่งคน และ 4) เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ จำนวนไม่เกินสองคนจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

2. การกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้องมีและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา 10 และวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีแต่ติดต่อกันได้ไม่เกินสองวาระและ ประเด็นเพิ่มเติมตามมาตรา 11 และเงื่อนไขการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม วาระและเหตุตามที่ระบุไว้ในมาตรา 12 และมาตรา 13

3. บทบาทหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตามมาตรา 14 ทั้งหมดจำนวน 13 ข้อ โดยมีขอบเขตในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1) การจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย 2) การอนุมัติงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปี 3) การเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ คณะรัฐมนตรี และการเสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็น 4) การบูรณาการการพัฒนาเด็ก ปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ 5) การกำหนดมาตรฐาน แนวปฏิบัติที่ดี หลักเกณฑ์ และการกำหนด สมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นต้น

4. การประชุมของคณะกรรมการและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตาม พระราชบัญญัตินี้ตามมาตรา 15 และมาตรา 16 เป็นการกำหนดให้ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละ สี่ครั้ง รวมถึงให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ

5. การกำหนดให้มีคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเข้ามามีหน้าที่ และอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่อง เช่น การจัดทำแผนพัฒนา เด็กปฐมวัย การกำหนดแนวทางการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ และ การจัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นต้น

6. การกำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการ ของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูลและกิจการ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ เช่น การรวบรวมข้อมูลเพื่อ ประกอบการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย การวิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายระดับชาติด้านการ พัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ เป็นต้น

ส่วนที่สี่ ว่าด้วยเรื่องแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่มาตรา 19 จนถึงมาตรา 22 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. กำหนดให้คณะกรรมการเสนอแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

2. รายละเอียดของแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรา 20 ประกอบด้วย ระยะเวลาการใช้บังคับแผน การบริหารและพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการ และแนวทางการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ ได้แก่ แผนงานและโครงการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการใช้งบประมาณด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ เป็นต้น

3. การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยและปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนตามมาตรา 21

4. การกำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามเพื่อติดตามการดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนด ตลอดจนให้ความเห็นในการแก้ไขและระงับยับยั้งการทำงานที่ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

ส่วนที่ห้า ว่าด้วยเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่มาตรา 23 จนถึงมาตรา 28 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. ในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในเรื่องนี้จัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรา 23

2. การจัดให้มีบริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ดำเนินการโดยสถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ซึ่งต้องจัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึงในเรื่องการให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา และการส่งเสริมโภชนาการ พัฒนาการ การให้นมมารดาแก่บุตร และการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันตามมาตรา 24

3. กำหนดให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ อย่างทั่วถึงตามมาตรา 25

4. การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนต้องดำเนินการในการให้บริการสาธารณสุขจัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและการให้บริการด้านคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ดังต่อไปนี้ 1) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง 2) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา การเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนา สิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวก สื่อและบริการ ความช่วยเหลืออื่น ๆ และการดำเนินการแบบบูรณาการในส่วนนี้ ตามมาตรา 26, 27 และ 28

โดยสรุป พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 มีเจตนารมณ์ในการที่รัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยเข้ามาเป็นเจ้าภาพหลักในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการในชุดใหญ่ที่ดูแลด้านนโยบาย และคณะกรรมการเข้ามาดำเนินการการพัฒนาเด็กปฐมวัย และมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยเลขานุการของคณะกรรมการ ประกอบกับการทำงานในลักษณะเชิงบูรณาการการทำงานของหน่วยงานของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์นิวนอร์มัลของการพัฒนาเด็กตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562

แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยในยุคไทยแลนด์ 4.0 มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโลกในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และวิถีชีวิตที่ต้องปรับเปลี่ยน หรือที่เรียกว่า นิวนอร์มัล (New Normal) จึงได้วิเคราะห์ปัจจัยที่ได้กำหนดดังนี้

1. นิวนอร์มัล (New Normal)

ความหมายของ “New Normal” ตามที่ราชบัณฑิตได้บัญญัติหมายถึง ความปกติใหม่ หรือฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยการใช้การเขียนทับศัพท์ว่า “นิวนอร์มัล” โดยคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ที่ได้รับการแต่งตั้งจากราชบัณฑิตยสภาได้ให้ความเห็นว่าคำจำกัดความของคำว่า New Normal นั้นเป็นพลวัตและคำนี้มีที่ใช้ในหลายบริบท ไม่ใช่เฉพาะในทางธุรกิจหรือวิถีชีวิตเท่านั้น ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะหาคำกลาง ๆ ที่จะใช้ได้ในทุกบริบท จึงมีข้อสรุปว่าควรเขียนคำนี้เป็นทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “นิวนอร์มัล” จะสื่อความหมายได้ดีกว่า (ราชบัณฑิตยสภา, 2563) ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของการใช้ชีวิตหลังจากการระบาดของโรคโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนในมิติต่าง ๆ มากพอสมควร ได้แก่ มิติทางด้านสังคมในส่วนของการใช้ชีวิตทั้งในบ้านและนอกบ้าน มิติทางด้านเศรษฐกิจทำให้เกิดปัญหาในการจ้างแรงงานของภาคเอกชนที่ต้องลดจำนวนแรงงานเพื่อให้อยู่รอดและสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ และมิติทางด้านการเมืองที่ทางภาครัฐได้ใช้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องมาควบคุมสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตตามปกติของประชาชน เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ของการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 นั้น จาเร็ด ไดมอนด์ (Jared Diamond) (2563, น. 555-557) ได้ให้ความคิดเห็นต่อโควิดในฐานะวิกฤตโลกไว้ ดังนี้ โรคโควิดไม่ใช่ปรากฏการณ์ใหม่ ถึงแม้ว่าตัวโรคโควิดเองเป็นเรื่องใหม่ โรคโควิดเป็นเพียงเหตุการณ์ล่าสุดจากปรากฏการณ์วิกฤตที่เกิดจากโรคภัย ซึ่งเกิดขึ้นต่อเนื่องมายาวนาน โดยก่อนหน้านี้ก็เคยมีการแพร่ระบาดของกาฬโรค โรคหัดและโรคฝีดาษและโรคอื่นจากยูเรเชียในโลกใหม่ โดยมีนักสำรวจชาวยุโรปเป็นผู้นำเชื้อไปแพร่ และสังหารคนพื้นเมืองอเมริกันเกือบทั้งหมด ดังนั้นเมื่อเทียบกับการระบาดครั้งอื่นแล้ว โรคโควิดค่อนข้างเข้าข่าย “ไม่รุนแรง” เพราะโรคนี้สังหารเหยื่อประมาณ 2% เท่านั้น หากคิดจากจำนวนประชากรของโลกในปัจจุบัน 7.7 พันล้านคน จะมีความเสี่ยงเสียชีวิตจากโควิดเพียง 154 ล้านคน ประกอบกับโควิดเป็นโรคใหม่ ไม่มีประชากรมนุษย์กลุ่มใดเคยสัมผัสมาก่อน จึงไม่มีใครมีภูมิคุ้มกัน และประชากรมนุษย์ทุกคนกำลังตกอยู่ในความเสี่ยง จากการแพร่ระบาดจากการเดินทางโดยเครื่องบินที่ทำให้เชื้อโรคมีการแพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็ว และภายในหนึ่งและสองปีโรคโควิดน่าจะถูควบคุมโดยวัคซีนสำเร็จ แต่ในช่วงนี้โรคโควิดจะสร้างความเสียหายอย่างมากต่อพฤติกรรมทางสังคม การค้าขาย และเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ในโลก ดังนั้นโควิดกำลังเป็นจุดสนใจของทั้งโลก ซึ่งเป็นเรื่องที่ยอนแย้ง เพราะโควิดไม่ได้เป็นภัยคุกคามต่ออารยธรรม หรือการดำรงอยู่ของมนุษย์เลย ถึงแม้ว่าจะมีคนเสียชีวิตจำนวนมากถึง 154 ล้านชีวิต แต่ก็ยังมีผู้ที่รอดชีวิตอีก 7.546 พันล้านคนอยู่ดี ซึ่งมีจำนวนมากพอที่จะสืบทอดเผ่าพันธุ์มนุษย์ได้ ส่วนการค้าขายจะกลับมาเหมือนเดิม ภัยคุกคามอารยธรรมที่แท้จริงไม่ใช่โควิด แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ การร่อยหรอของทรัพยากร และความเหลื่อมล้ำทั่วโลก ซึ่งภัยเหล่านี้กำลังทำให้มาตรฐานการดำรงชีวิตของมนุษย์ และทำให้อขนาดของมนุษย์อยู่ในความเสี่ยง ดังนั้น จากความคิดเห็นดังกล่าวทำให้ต้องมองภัยคุกคามในมิติอื่น ๆ ประกอบด้วย ซึ่งภัยคุกคามที่นอกเหนือจากโรคโควิดแล้ว เป็นภัยคุกคามที่มนุษย์ต้องทนอยู่อีกยาวนาน และเป็นภัยอันตรายใหญ่ที่มนุษย์กำลังเผชิญหน้าอยู่ในขณะนี้ การปรับตัวของคนทุกช่วงวัยต่อการแพร่ระบาดโรคโควิดและภัยคุกคามต่าง ๆ เหล่านี้จึงต้องนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาในรูปแบบใหม่ เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

จากงานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การบริหารจัดการศึกษารับมือความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของพัชราภรณ์ ดวงชื่น (2563, น.783-793) ได้นำเสนอแนวทางการบริหารจัดการศึกษาในการเตรียมรับมือปกติใหม่ (New Normal) ที่จะเกิดขึ้นหลังวิกฤตโควิด-19 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้ คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยได้นำแนวคิดของโกล์บิซมาปรับใช้ประกอบด้วย การเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100% สำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อม การเรียนในห้องเรียนที่มีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนไม่มาก การเรียนผสมผสานแบบออนไลน์และออฟไลน์ ซึ่งมีความเหมาะสมกับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนจำนวนมากและไม่มีประสบการณ์ใน

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาก่อน และการเรียน Home School เป็นการจัดการเรียนการสอนที่บ้านโดยผู้ปกครองและครูที่มาดำเนินสอนเฉพาะวิชาที่บ้าน 2) ด้านการประเมินผลในการศึกษาแบบวิถีใหม่ โดยเปลี่ยนเป็นการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ โดยเน้นในหลักการทำทความเข้าใจ ไม่ใช้การตัดสินใจ และครูจะเป็นผู้เข้าใจในการกำหนดรูปแบบในการเรียนกับผู้เรียน 3) ด้านการพัฒนาครู เป็นการปรับเปลี่ยนจากครูที่เป็นผู้สอนไปเป็นครูผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ชักชวนให้เด็กได้เรียนรู้ ที่สำคัญมุ่งเน้นการพัฒนาครูให้เป็นครูที่สอนครอบคลุมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตจริงได้ การมีแพลตฟอร์มสนับสนุนเพื่อการพัฒนาครูอย่างยั่งยืนในรูปแบบของระบบพี่เลี้ยง และการกำกับ การมีแพลตฟอร์มการให้คำปรึกษาสำหรับบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง รวมถึงการปรับทักษะของครูเพื่อเอาเทคโนโลยีมาใช้ในปัจจุบันและในอนาคต 4) ด้านการบริหารหลักสูตร กับรูปแบบการสอนก็ต้องให้มีทั้ง รูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ ดังนั้นการออกแบบหลักสูตรจึงควรคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่จะช่วยในการพัฒนาทักษะการศึกษาให้แก่คนรุ่นใหม่และการพัฒนาฝีมือแรงงาน รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5) ด้านการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน ที่จะช่วยให้โรงเรียนและครูประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ดังนี้ การช่วยให้ครูปรับตัวเข้ากับ New Normal การจัดให้มีครูเพียงพอและให้ครูได้ทำงานในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การลงทุนกับภาคการศึกษาในหลาย ๆ ประเทศเพื่อดูแลในส่วนของเงินเดือนครูสวัสดิการต่าง ๆ และการจัดอบรมที่จำเป็นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 6) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ โดยต้องปรับการลงทุนจากการลงทุนในสถานศึกษาเป็นการลงทุนในเรื่องของการพัฒนาระบบการทำงาน หลักสำคัญก็คือการปรับการทำงานในระบบการศึกษาไปสู่แบบแผนในการสร้างการเรียนรู้และการอยู่รอดใหม่ในปัจจุบัน ด้วยการปรับวิธีการทำงานด้วยการออกไปเชื่อมกับโลกที่เป็นจริงในภาคการผลิต บริการ นวัตกรรมและเชื่อมกับการสื่อสารยุคใหม่ เพื่อที่จะช่วยในการสร้างมิติใหม่ในรูปแบบของธุรกิจใหม่ (New Business Model) ที่มีวิธิติด ประสิทธิภาพและกระบวนการทำงานที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้น จากแนวทางการบริหารจัดการศึกษาในการเตรียมรับปกติใหม่ (New Normal) ที่จะเกิดขึ้นหลังวิกฤตโควิด-19 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาข้างต้นถือได้ว่าเป็นแนวทางที่ผู้ทำงานในสถานศึกษาต้องตระหนักและพร้อมรับกับการเปลี่ยนที่เกิดขึ้น โดยมีผลกระทบทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมกับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาและการส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในปัจจุบันและในอนาคตภายใต้สถานการณ์วิกฤตโควิด-19

2. **จินตนาการ** ไบรอัน ริช (2562, น. 33-34) ได้ระบุไว้ว่า จินตนาการ คือความสามารถในการสร้างภาพและความรู้สึกใหม่ ๆ ขึ้นภายในใจ โดยรู้ภาพและความรู้สึกเหล่านั้นไม่ได้เป็น

แบบเดียวกับสิ่งที่สมองเก็บรวบรวมไว้ผ่านทางประสาทสัมผัส เช่น เมื่อได้ยินหรือเห็นอะไรบางอย่าง แต่ละคนมีจินตนาการของตัวเอง และสร้างขึ้นจากสิ่งที่รู้และมีประสบการณ์ และทั้งหมดอยู่ในสมอง และคำว่า “จินตนาการ” เป็นคำกริยาในภาษาละตินว่า Imaginari ซึ่งมีความหมายว่า “การสร้างภาพของตัวเอง” ไม่มีใครสามารถเห็นจินตนาการ หรือรู้ว่ากำลังใช้อยู่ เว้นแต่เลือกที่จะปลดปล่อยออกมา ดังนั้น 1) จินตนาการช่วยให้เข้าใจโลก ชีวิต และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและชีวิต 2) จินตนาการช่วยให้สามารถแสดงถึงความก้าวหน้าและฉายภาพตัวเองออกนอกพื้นที่และเวลาในปัจจุบัน โดยการคาดการณ์ถึงอันตรายที่มีอยู่ หรือปัญหาที่อาจจะพบ ซึ่งจินตนาการยังช่วยให้มองเห็นอนาคตทั้งในแง่ตัวบุคคลและเป็นกลุ่ม 3) จินตนาการเป็นเรื่องเกี่ยวกับการคิดค้น ส่งเสริมความคิดใหม่ ๆ และความคิดที่แปลกแตกต่าง แต่ในทางตรงข้าม ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมถูกนำมาใช้ในรูปแบบที่ปฏิบัติได้และวัดผลได้มากขึ้น ซึ่งความแตกต่างระหว่างสามสิ่งนี้สำคัญ ด้วยเหตุผลดังนี้ ประการแรก จินตนาการมาก่อนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเป็นตัวที่ป้อนข้อมูลให้กระบวนการเหล่านั้น ประการที่สอง จำเป็นต้องสร้างและทำตามความคิดนั้นได้อย่างสบายใจ โดยไม่ต้องรู้ว่าความคิดเหล่านั้นมีคุณค่ามาก่อนหรือได้รับการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วหรือไม่ จินตนาการของเราช่วยให้เรายังทำงานได้แม้เผชิญกับความไม่แน่นอนก็ตาม

หากพิจารณาถึงประเด็นที่สำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจินตนาการก็คือ การเรียนรู้ที่มีรูปแบบทั้งภายในและภายนอก โดย Stanislas Dehaene (2020, pp. 5-9) ได้ระบุคำนิยามของการเรียนรู้ไว้ 7 ข้อดังนี้ 1) การเรียนรู้คือปัจจัยที่กำหนดในการปรับเปลี่ยนของการมีรูปแบบวิธีคิดที่เปิดกว้าง (Learning is Adjusting the Parameters of a Mental Model) 2) การเรียนรู้คือการใช้ประโยชน์จากการเพิ่มขึ้นปัจจัยที่กำหนดในการปรับเปลี่ยนร่วมกัน (Learning is Exploiting a Combinatorial Explosion) 3) การเรียนรู้คือการลดข้อผิดพลาดให้น้อยที่สุด (Learning is Minimizing Errors) 4) การเรียนรู้คือการสำรวจพื้นที่แห่งความเป็นไปได้ (Learning is Exploring the Space of Possibilities) 5) การเรียนรู้คือการเพิ่มประสิทธิภาพกับการให้รางวัลสำหรับการทำหน้าที่ (Learning is Optimizing a Reward Function) 6) การเรียนรู้คือ พื้นที่สำหรับการค้นหา (Learning is Restricting Search Space) และ 7) การเรียนรู้คือการคาดการณ์จากสาเหตุไปถึงผลด้วยสมมติฐานเบื้องต้น (Learning is Projecting a Priori Hypotheses) ซึ่งจะขอยกตัวอย่างการเรียนรู้ในข้อ 1) Learning is Adjusting the Parameters of a Mental Model โดยผู้เขียนได้ระบุของการเรียนรู้ไว้ดังนี้ การปรับเปลี่ยนรูปแบบทางจิตใจ คือเป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายในบางครั้ง ซึ่งได้ยกตัวอย่างการพัฒนาการทางสมองของเด็กด้วยการมองและการกระทำ เช่น ในการเรียนรู้ทักษะด้านภาษาของเด็กที่เกิดในประเทศญี่ปุ่น มากกว่าสองหรือสามปีขึ้นไป เด็กจะมีการปรับตัวในคุณลักษณะของการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น ซึ่งสมองของเด็กจะถูกกำหนดให้มีการเรียนรู้และการบูรณาการภาษาในระดับต่าง ๆ ได้ในส่วนของคำและการออกเสียง และจากการที่เด็กญี่ปุ่นต้องมาเรียนรู้

ภาษาอังกฤษ ด้วยวิธีการอ่านรูปประโยคของภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่นนั้น มีการเรียงรูปประโยคที่แตกต่างกัน จึงส่งผลทำให้เด็กต้องใช้จินตนาการในการพูดตามโครงสร้างของภาษานั้น ๆ ดังนั้น การที่เด็กต้องมีการเรียนรู้ในการปรับตัวให้เข้ารูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันจึงส่งผลต่อการพัฒนาของสมอง การมองภาพ การกระทำในรูปแบบของทักษะการเขียน และการอ่าน ที่สะท้อนถึงภายในจิตใจของเด็กด้วยเช่นกัน

จากงานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การวิเคราะห์ตัวละครและรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างมิติตามความเป็นจริงกับความฝันในภาพยนตร์แฟนตาซี ของโชติอนันต์ เกษมวงศ์หงส์และฉลอมรัฐธูเมอมาลย์ชลมารค (2563, น. 254-256) ได้นำเสนอผลการวิจัย ในมิติทางจิตวิทยาไว้ดังนี้ ตัวละครทุกตัวล้วนแล้วแต่เป็นเด็กที่มีจินตนาการ มีไหวพริบ และเฉลียวฉลาด ไม่ปรากฏพฤติกรรมทางเพศของตัวละคร มักประสบกับปัญหาหรือความสูญเสียบางอย่างทำให้เกิดความขัดแย้งภายในจิตใจ เช่น สูญเสียพ่อหรือแม่ หรือคนที่รัก จนต้องอาศัยโลกแห่งจินตนาการหรือมิติแห่งความฝัน เพื่อเป็นทางออก หลบหนี หรือเยียวยาจิตใจ หากจะเปรียบตัวละครในเรื่องที่เกี่ยวกับการเติบโตของเด็กหรือวัยรุ่นที่ผ่านสถานการณ์หรือเหตุการณ์บางอย่างอันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การเรียนรู้ที่จะเติบโตขึ้นเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ และผู้วิจัยได้วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างมิติตามความเป็นจริงกับความฝันในภาพยนตร์แฟนตาซีโดยใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud's Psychoanalysis Theory) พบความสัมพันธ์ระหว่างมิติตามความเป็นจริงและความฝันใน 3 รูปแบบ ได้แก่ ความสัมพันธ์เชิงบวก (Positive Relationship) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างมิติตามความเป็นจริงและความฝันที่ส่งผลให้ตัวละครเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกหรือในทางที่ดีขึ้น หรือสามารถเข้าใจตนเอง ส่วนความสัมพันธ์เชิงลบ (Negative Relationship) เป็นความสัมพันธ์ที่ส่งผลให้ตัวละครเปลี่ยนแปลงไปในทางลบหรือทางที่เลวร้ายมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม หรืออาจกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งรุนแรงมากขึ้น และความสัมพันธ์แบบเป็นกลาง (Neutral Relationship) เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกและความสัมพันธ์เชิงลบมุ่งทำให้ตัวละครเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง แต่ความสัมพันธ์ระหว่างมิติตามความเป็นจริงและความฝันแบบเป็นกลาง มิได้ทำให้ตัวละครเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด แต่มักมุ่งเน้นสะท้อนให้เห็นถึงความเกี่ยวเนื่องกันหรือเป็นภาพสะท้อนของกันและกัน ดังนั้น จากงานวิจัยดังกล่าวมีส่วนช่วยในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในสถานการณ์นิวนอร์มัลได้ในประเด็นทางด้านมิติทางจิตวิทยาของเด็ก เนื่องจากเด็กเป็นวัยที่มีจินตนาการ มีไหวพริบ เฉลียวฉลาด และมีความคิดที่สดใส ไม่มีการซ่อนเร้นในจิตใจ การที่ให้ความสัมพันธ์เชิงบวกสำหรับเด็กเป็นการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนคุณค่าภายในจิตใจของเด็กที่จะส่งผลต่อจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะต่าง ๆ ต่อไป

โดยสรุปแล้ว ปัจจัยด้านจินตนาการมีความเชื่อมโยงกับนิวนอร์มัลในประเด็นที่ว่า จินตนาการมีส่วนช่วยในการเข้าใจโลก ชีวิต การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสังคม ตลอดจน การปรับตัวในการชีวิตกับภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภัยพิบัติ การระบาดของ โรค หรือแม้แต่วะทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้สามารถมองถึงภาพในอนาคตได้ว่าจะต้องมี การวางแผนเพื่อให้ตนเอง สังคมและประชาชนในประเทศสามารถที่จะมีชีวิตอยู่รอดและ ดำเนินงานและกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างลงตัวตามสภาพของแต่ละคน โดยเฉพาะใน การพัฒนาเด็กปฐมวัยในสถานการณ์นิวนอร์มัลได้ในประเด็นทางด้านมิติทางจิตวิทยาของเด็กนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการที่ให้การดูแล การเอาใจใส่ และการเข้าถึงจิตใจของเด็กที่ดี และในเชิงบวกแล้วจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และการแสดงออก ในรูปแบบต่าง ๆ ก็เกิดมากขึ้น

3. หลักการของการปกครองแบบประชาธิปไตย ลิขิต ชีระเวดิน (2560, น. 201-203) ได้ระบุไว้ในผลงานบทความวิชาการ “ประชาธิปไตยไทยในทศวรรษ 21: ทางตัน ทางออก และ แนวทางแก้ไข” ดังนี้ เมื่อมองในภาพรวมแล้ว จุดแข็งของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ก็คือ ระบบที่ประกันสิทธิเสรีภาพ (Rights and Freedom) ความเสมอภาค (Equality) ความยุติธรรม (Justice) สิทธิมนุษยชน (Human Right) และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) มากกว่า ระบบการปกครองแบบอื่นที่เป็นระบบการเมืองแบบปิด อำนาจการเมืองอยู่ในมือของคนไม่กี่คน ประชาชนมีสิทธิจำกัดในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม โดยทั่วไปลักษณะเด่น ๆ ของ ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยมีดังต่อไปนี้ คือ 1) มีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง 2) ประชาชนได้รับการประกันสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค 3) ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ปกครองบริหารในมิติต่าง ๆ 4) มีการใช้หลักนิติธรรม (Rule of Law) ในการปกครองบริหาร ประเทศ และ 5) ผู้ใช้อำนาจจะต้องมีจิตวิญญาณเป็นประชาธิปไตย มีมารยาททางการเมือง ในขณะที่เดียวกันประชาชนทั่วไปจะต้องมีจิตวิญญาณ ค่านิยมของความเป็นประชาธิปไตย ทั้งหมด ก็คือลักษณะทั่ว ๆ ไปของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย หากมีการละเมิดหลักการ ดังกล่าวก็ถือว่าเป็นสิ่งที่แปลกแยกไปจากระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย และประเด็นที่ สำคัญที่สุดคือ ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่นำมาใช้ในหลายประเทศโดยเฉพาะ อย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนา มักจะไม่สมบูรณ์แบบในคุณลักษณะต่าง ๆ ที่กล่าวถึงแล้วนี้

จากงานวิจัยของปิยลักษณ์ พุกกะวัน (2563, น. 88-94) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัย พบว่า 1) รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการและทฤษฎีพื้นฐาน จุดประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการ จัดประสบการณ์ และการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งจากงานวิจัยในส่วนของหลักการและทฤษฎี

พื้นฐานได้ใช้หลักการ 7 หลักการ ดังนี้ หลักการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ หลักการปรับมโนทัศน์ หลักการปฏิสัมพันธ์เชิงบวก หลักการลงมือกระทำ หลักการประเมินค่า หลักการเสริมแรงทางบวก และหลักการถ่ายทอดการเรียนรู้ สำหรับจุดประสงค์และเนื้อหาผู้วิจัยได้ใช้จุดประสงค์ไว้ 3 ประการ คือ การเคารพซึ่งกันและกัน การร่วมมือร่วมใจ และการเชื่อมั่นในวิธีการแห่งปัญญา โดยได้นำไปสู่เนื้อหาในเชิงพฤติกรรมประชาธิปไตยที่ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ด้านที่ใช้วัดพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ตัวชี้วัดการเคารพซึ่งกันและกัน ตัวชี้วัดการร่วมมือร่วมใจ และตัวชี้วัดการเชื่อมั่นในวิธีการแห่งปัญญา สำหรับในส่วนของการขั้นตอนการจัดประสบการณ์ได้ใช้ครูเป็นนักศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อเป็นการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติจริงกับเด็กปฐมวัย การประเมินผลการเรียนรู้นั้น โดยใช้ครูปฐมวัยใช้การสอบถามความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย สังเกตการแสดงพฤติกรรมประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัยตามตัวชี้วัดและแบบประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตย และ 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัย จากการประเมินช่วงก่อนการทดลองระหว่างทดลอง และหลังทดลองนั้นมีความแตกต่างพฤติกรรมแต่ละด้านสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

โดยสรุปแล้ว ปัจจัยของการปกครองแบบประชาธิปไตย นั้นมีความเชื่อมโยงกับนิวนอร์มัลในประเด็นสิ่งที่ประชาชนต้องตระหนักในหลักการของการปกครองแบบประชาธิปไตยกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันในเรื่อง สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ความยุติธรรม สิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพราะหากประชาชนได้ตระหนักในเรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้วก็จะมีส่วนช่วยในการอยู่ร่วมกันของประชาชนในชาติการได้อย่างมีความสงบเรียบร้อย มีการดูแล การให้เกียรติกันและการเข้าใจต่อการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม และในส่วนของพัฒนาเด็กปฐมวัยในสถานการณ์นิวนอร์มัลนั้น การให้ความสำคัญของการเคารพซึ่งกันและกัน ด้านการร่วมมือร่วมใจ และด้านการเชื่อมั่นในวิธีการแห่งปัญญา โดยเป็นการปูพื้นฐานหลักการของประชาธิปไตยให้กับเด็กปฐมวัยที่จะก้าวไปสู่เยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป

4. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการเข้าถึงของเด็กทุกกลุ่มช่วงอายุในภาพรวมของประเทศ

จากงานวิจัยของอัครพล ไชยโชค (2562, น. 519-536) ได้ทำการศึกษาและวิจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 พบว่า การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา พร้อมทั้งทักษะในศตวรรษที่ 21 นั้นเป็นรากฐานสำคัญที่จะพัฒนาให้เด็กเป็นบุคคลที่คิดเป็น เรียนรู้เป็น และรู้จักใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมพร้อมที่จะก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ โดยเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ การใช้งานง่ายสำหรับเด็ก การดึงดูดความสนใจสำหรับเด็ก และมีความเหมาะสมกับธรรมชาติและการเรียนรู้

ที่让孩子ได้ลงมือกระทำตามความสนใจ นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยได้เสนอตัวอย่างการจัดประสบการณ์ โดยบูรณาการเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อทักษะเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ในลักษณะแผนการสอน ของครูหัวข้อเรื่อง การจัดประสบการณ์เรื่องร่างกายของฉัน ระดับชั้นอนุบาล 3 ด้วยการใช้ สมาร์ทโฟนและกล้องถ่ายภาพมาใช้ในการทำกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัย พบว่า ในกระบวนการ จัดประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ได้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นสำหรับเด็กปฐมวัย และในบทสรุปได้นำไปสู่การพัฒนาของการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านกับการใช้ เทคโนโลยีไว้ดังนี้ 1. ด้านร่างกาย การที่เด็กได้ใช้เทคโนโลยีในการค้นหาความรู้ หรือทำกิจกรรม ที่เปิดโอกาสให้เด็กใช้เทคโนโลยี เด็กจะได้ใช้กล้ามเนื้อเล็กในการหยิบ จับ สัมผัส และการประสาน สัมพันธ์ของกล้ามเนื้อมือกับตา 2. ด้านอารมณ์ จิตใจ การนำเทคโนโลยีมา让孩子ใช้อย่างเหมาะสม จะช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความรู้สึก เพลิดเพลินกับการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ 3. ด้านสังคม การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้กับเด็กอย่างสร้างสรรค์จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ กับสภาพแวดล้อมและโลกรอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรม และ 4. ด้านสติปัญญา จากการที่เด็ก ได้ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และการบูรณาการเทคโนโลยีนั้น โดยเด็กจะได้ใช้ทักษะ การคิด การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหาขณะร่วมกิจกรรม และนำไปสู่การพัฒนา ในทักษะความสามารถในการสื่อสาร ได้ตอบ และนำเสนอสิ่งที่ค้นพบผ่านการพูด การวาดหรือการแสดง ท่าทาง ดังนั้น จากงานวิจัยดังกล่าวการที่เด็กได้ใช้เทคโนโลยีจากครูที่มีระบบและขั้นตอนแล้วจะช่วย พัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้งในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ซึ่งจะ นำไปสู่การปรับตัวในการเรียนรู้ของเด็กทั้งความรู้ ความเข้าใจ ทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับเด็ก

5. กรอบแนวคิดแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560–2564 และแนวความคิดของผู้นำของประเทศไทยและบทเรียนจากต่างประเทศในการศึกษาของเด็กตั้งแต่ก่อนปฐมวัยจนถึงเข้าสู่ในระดับอุดมศึกษา

ในส่วนของแนวคิดแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560–2564 (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2561, น. 32–39) ประกอบหลักการสำคัญดังต่อไปนี้ 1) ยึดเด็ก และเยาวชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา 2) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกสภาพแวดล้อม ในการดำรงชีวิตของเด็กและเยาวชน 3) ส่งเสริมบทบาทเด็กและเยาวชนให้มีส่วนร่วมใน การพัฒนาสังคมและเพิ่มความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เกิด ความเข้มแข็ง 4) ส่งเสริมให้ระบบภายนอกส่งผลเชิงบวกต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น สื่อ หลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะทางอาชีพและทักษะทางสังคม และ 5) พัฒนา ประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น กลไกทาง กฎหมายด้านการปกป้องและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศด้านเด็ก

และเยาวชน การสร้างและการจัดการความรู้ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นต้น และในแผนฉบับนี้ได้กำหนดยุทธศาสตร์ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ อาทิเช่น 1) การพัฒนาศักยภาพและสร้างภูมิคุ้มกันเด็กและเยาวชน 2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน เป็นต้น

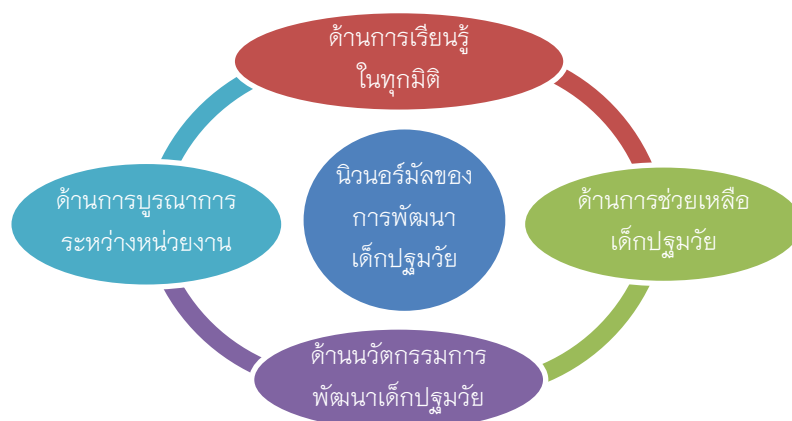
ประกอบกับข้อมูลจากกรมการปกครองได้ระบุจำนวนของเด็กและเยาวชนในปี 2563 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2563) จำนวน 21,169,801 คน ชาย 10,858,412 คน หญิง 10,311,389 คน คิดเป็นร้อยละ 31.81 ของประชากรทั้งหมด และเมื่อระบุช่วงเด็ก อายุ 0-17 ปี จำนวน 13,832,936 คน ชาย 7,109,595 คน หญิง 6,723,341 คน คิดเป็นร้อยละ 20.78 ของประชากรทั้งหมด ส่วนเยาวชน อายุ 18-25 ปี จำนวน 7,336,865 คน ชาย 3,748,817 คน หญิง 3,588,048 คน คิดเป็นร้อยละ 11.03 ของประชากรทั้งหมด จากข้อมูลจำนวนประชากรของเด็กและเยาวชนคิดเป็นร้อยละ 31.81 ของประชากรทั้งหมดข้างต้นนั้น มีส่วนช่วยในการวางแผนในการพัฒนาเด็กและเยาวชนของประเทศในภาพรวมที่ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 ที่มีการกำหนดถึงประเด็นยุทธศาสตร์ที่ต้องดำเนินการต่อไป

แนวความคิดของนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีในปัจจุบัน จากคำแถลงนโยบายของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีที่ได้ระบุดังนี้ การพัฒนาคนไทยให้มีความพร้อมในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้คนไทยในอนาคตเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมีแบบแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัยที่ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยจัดให้มีระบบพัฒนาเด็กแรกเกิดอย่างต่อเนื่องจนถึงเด็กวัยเรียนให้มีโอกาสพัฒนาตามศักยภาพ การส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัย 2) พัฒนาระบบทุนชีวิตใหม่ ด้วยการปรับปรุงแบบ การเรียนรู้และการสอนเพื่อพัฒนาทักษะและอาชีพของคนทุกช่วงวัยสำหรับศตวรรษที่ 21 จัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพวิชาชีพและพัฒนาแรงงานรองรับอุตสาหกรรม 4.0 รวมถึงดึงดูดคนเก่งจากทั่วโลกเข้ามาร่วมทำงานกับคนไทยและส่งเสริมผู้มีความสามารถสูง 3) วิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ ด้วยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำและความยากจน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง รวมทั้งสร้างเครือข่ายการทำวิจัยระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ เป็นต้น (ประยุทธ์ จันทร์โอชา, 2562, น. 20-23)

การระบาดของโรคโควิด-19 นั้นได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและบริบทของสังคม โดยประชาชนทุกช่วงวัยต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่เกือบทุกด้านทั้งในด้าน

การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง อาชีพและการใช้แรงงานกับการทำงานต่อความเป็นอยู่อย่างเห็นได้ชัดเจน จากการปรับการเรียนการสอนในต่างประเทศ เช่น ประเทศสวีเดน ได้นำเทคโนโลยีและการบริหารจัดการในการจัดการศึกษาและการมีผู้ช่วยครูเข้ามามีบทบาทและทำหน้าที่ดังนี้ ผู้ช่วยครูในประเทศสวีเดน จากหัวข้อเรื่อง Here the school's new vocational group is trained (Goteborgs, 2020) ข้อความจริงที่มีความสำคัญของผู้ช่วยครูที่ควรทำในประเด็นต่าง ๆ ในโรงเรียนมีดังต่อไปนี้ 1) ความปลอดภัยและการศึกษา โดยการสนับสนุนนักเรียนในช่วงระหว่างบทเรียน มีความคิดสร้างสรรค์และความปลอดภัยในชั้นเรียน การสร้างความสัมพันธ์และการบริหารความขัดแย้ง 2) การมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงในการทำงานกับเวลาบทเรียนในชั้นเรียน โดยการสะสมงานที่ง่ายและผลของเอกสาร การพิมพ์เอกสาร และการจัดการขายเอกสาร 3) การจัดการวัสดุสิ้นเปลืองและวัสดุที่ใช้ในการสอน โดยการสั่งซื้อวัสดุและการดำเนินการได้มาซึ่งวัสดุในสถานที่ที่ถูกต้อง 4) ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับไอที โดยอัปเดตซอฟต์แวร์ให้ติดต่อกับฝ่ายสนับสนุนด้านไอทีในกรณีที่เกิดปัญหาและจัดการล็อกอินและรหัสผ่าน 5) การติดตาม โดยการติดต่อกับผู้ปกครองร่วมมือกับสุขภาพของนักเรียน บริการด้านสังคมและอื่น ๆ อีกมากมาย ทำการรายงานการขาดเรียนและการเยี่ยมบ้านให้กับนักเรียนที่ขาดเรียนสูง และ 6) การปรับปรุงแบบพิเศษ โดยตรวจสอบให้แน่ใจว่านักเรียนที่มีความต้องการเฉพาะเจาะจงได้รับเครื่องมือที่เหมาะสม และรู้วิธีใช้ให้พวกเขาสร้างตารางรูปภาพสำหรับวันนั้น โดยสนับสนุนกับนักเรียน โดยข้อความจริงทั้งหมดนี้มาจากสำนักงานการศึกษาแห่งชาติของประเทศสวีเดน

จากข้อมูลทั้งหมดจึงสามารถวิเคราะห์ปัจจัยต่อการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยการสังเคราะห์ได้เป็นแนวทางนิวนอร์มัลในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ได้ภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวทางนิวนอร์มัลในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562

1) ด้านการเรียนรู้ในทุกมิติการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ครอบคลุมทุกมิติ เช่น (1) มิติของตัวเด็กในการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (2) มิติทางด้านครอบครัวที่เน้นในเรื่องของการปกป้อง ความปลอดภัย และสภาพแวดล้อม (3) มิติทางด้านประชาธิปไตยที่ช่วยปลูกฝังให้เด็กรู้ถึงการเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น รวมถึงการมองคนที่เท่าเทียมกัน และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ในรูปแบบของกระบวนการกิจกรรมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่ปรับให้เหมาะสมกับช่วงวัย (4) มิติทางด้านจินตนาการ ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อการสร้างภาพและความรู้สึกใหม่ ๆ ขึ้นภายในใจ เป็นการฉายภาพของตัวเองที่ออกมาเฉพาะตน และเป็นการช่วยคิดค้น ส่งเสริมความคิดใหม่ ๆ ที่มาจากตัวของเด็กเอง

2) ด้านการช่วยเหลือเด็กปฐมวัยในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยมีทีมดูแลเด็กปฐมวัยในระดับท้องถิ่น พร้อมทีมนักวิชาการ นักสาธารณสุขศาสตร์ และตัวแทนในระดับชุมชน เพื่อช่วยเหลือ ป้องกัน และคุ้มครองเด็กปฐมวัย ด้วยเหตุผลหลักการดูแลร่วมกันเพื่อความอยู่รอดของเด็กในช่วงวิกฤตและในสถานการณ์ฉุกเฉิน ที่ได้รับความช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกัน และหลังจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ด้วยการมีมาตรการการช่วยเหลือที่มีความระมัดระวัง และเน้นเรื่องความปลอดภัยด้านสุขอนามัยที่เปลี่ยนแปลงใหม่

3) ด้านนวัตกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ช่วยเร่งความก้าวหน้าสำหรับเด็ก เช่น ในเรื่องหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนที่มีความสำคัญอย่างมากสำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยจะเน้นในการใช้สื่อ เพื่อจูงใจในการเรียนและการเล่นเป็นหลัก ดังนั้น การมีสื่อรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสืออ่านสำหรับเด็ก สื่อกิจกรรมที่ใช้วัสดุประเภทต่าง ๆ ที่ให้เด็กได้ใช้อยู่ระหว่างการร่างกายในการเล่นและการทำกิจกรรมร่วมกัน และหลังจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและสื่อการสอนที่ให้ความสำคัญกับไอทีและเทคโนโลยีมากขึ้น เช่น การจัดทำสื่อในรูปแบบของคลิปวิดีโอที่มีรูปการ์ตูนประกอบในการทำกิจกรรมและการเล่าเรื่อง ด้วยหลักการดึงดูดความสนใจชวนติดตาม มีสีสันสวยงาม ใช้ระยะเวลาไม่นานและมีคลิปวิดีโอให้เลือกหลากหลาย

4) ด้านการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยในรูปแบบใหม่ภายใต้หลักคิดของภาครัฐร่วมกับภาคเอกชน เพื่อให้การทำงานมีความคล่องตัวยืดหยุ่นและมีเจ้าภาพหลักในการรับผิดชอบงานพัฒนาเด็กปฐมวัย การบริหารจัดการด้านงบประมาณในรูปแบบใหม่ภายใต้สถานการณ์ โควิด-19 ต่อเนื่องในอนาคต การดำเนินการในเรื่องการจัดบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา จัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย

บทสรุป นวัตกรรมในการพัฒนาเด็กตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยในส่วนของบทบาทหน้าที่ขององค์การยูนิเซฟ สารบัญญัติของกฎหมายกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย การปรับตัวตามนิยามของนวัตกรรม การมีจินตนาการ หลักการของการปกครองแบบประชาธิปไตย เทคโนโลยีสารสนเทศกับการเข้าถึงของเด็กทุกกลุ่มช่วงอายุในภาพรวมของประเทศ และกรอบแนวคิดแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 และแนวความคิดของผู้นำของประเทศไทย และบทเรียนจากต่างประเทศในการศึกษาของเด็กตั้งแต่ก่อนปฐมวัยจนถึงเข้าสู่ในระดับอุดมศึกษา สรุปได้แนวทางนวัตกรรมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 มี 4 แนวทางดังนี้ คือ 1) ด้านการเรียนรู้ในทุกมิติการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ครอบคลุมทุกมิติ 2) ด้านการช่วยเหลือเด็กปฐมวัยในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยมีทีมดูแลเด็กปฐมวัยในระดับท้องถิ่น พร้อมทั้งนักวิชาการ นักสาธารณสุขศาสตร์ และตัวแทนในระดับชุมชน 3) ด้านนวัตกรรมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ช่วยเร่งความก้าวหน้าสำหรับเด็ก เช่นในเรื่องหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนที่มีความสำคัญอย่างมากสำหรับเด็กปฐมวัย 4) ด้านการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาเด็กปฐมวัยในรูปแบบใหม่ภายใต้หลักคิดของภาครัฐร่วมกับภาคเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2561). *แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564*. สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2563, จาก <http://dcy.go.th/webnew/ebook/dcy/2560-2564/mobile/index.html>
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2563). *ข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562*. สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2563, จาก <http://dcy.go.th/webnew/main/index.php>
- จาเร็ด ไดมอนด์. (2563). *การเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่: จุดเปลี่ยนสำหรับนานาชาติท่ามกลางภาวะวิกฤต [UPHEAVAL: Turning points for nationals in crisis]* (อรวรรณ คูหเจริญ นาวายุทธ และสัญญา นาวายุทธ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: บริษัท วิชั่น พรีเมส จำกัด.
- โชติอนันต์ เกษมวงศ์หงส์ และฉลองรัฐ เหมอมาลัยชลมารค. (2563). การวิเคราะห์ตัวละครและรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างมิติความเป็นจริงกับความฝันในภาพยนตร์แฟนตาซี. *วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์*, 24(3), 254-256.
- ไบรอัน ริช. (2562). *เปิดจินตนาการ ปลดปล่อยศักยภาพที่เหนือกว่าให้โลกรู้ [The imagination gap]* (กิตติกานต์ อิศระ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: บริษัท ซีอีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).

- ปิยลักษณ์ พุกกะวัน. (2563). รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรม
ประชาธิปไตยของเด็กปฐมวัย. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*, 3(2), 88-94.
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับมือความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19.
วารสารศิลปการจัดการ, 4(3), 783-793.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสภา. (2563). *บัญญัติศัพท์ "New Normal"*. สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2563,
จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/292432>
- ลิขิต อีรวะดิน. (2560). *ครูการเมือง ความคิด ชีวิต และผลงานของ ศ.ดร.ลิขิต อีรวะดิน*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. เล่มที่
134 ตอนที่ 10 ก. สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2563, จาก <http://www.ratchakitcha.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*.
เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก. สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2563, จาก
<http://www.ratchakitcha.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2563). *พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562*.
เล่มที่ 136 ตอนที่ 56 ก. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2563, จาก
<http://www.ratchakitcha.go.th>
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2562). *คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์
จันทร์โอชา. แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ 25 กรกฎาคม 2562*.
สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2563, จาก <http://www.soc.go.th>
- อัครพล ไชยโชค. (2562). การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ปฐมวัยในศตวรรษที่ 21.
วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 47(4), 519-536
- Goteborgs, P. (2020). *Here the school's new vocational group is trained*.
Retrieved 26 March 2020, from
<https://www.gp.se/ekonomi/h%C3%A4r-utbildas-skolans-nya-yrkesgrupp-1.25578721>
- Stanislas, D. (2020). *How we learn: The new science of education and the brain*. UK: Clays Ltd.
- Unicef. (2020). *What-we-do*. Retrieved 7 April 2020, from <https://www.unicef.org/what-we-do>